

Möte om fiske och trålning i Östersjön

Arrangör:

Regionnätverket Hållbart och lokalt förankrat yrkesfiske med framtidstro

Agenda

Välkommen

Inledning

Magnus Appelberg – Senior Adviser vid Institutionen för akvatiska resurser, SLU

Fredrick Federley, ledamot i Europaparlamentets fiskeriutskott

Maria Gardfjell, Vice ordf i Miljö- och jordbruksutskottet

Henrik C Andersson, Länsfiskekonsulent på Länsstyrelsen i Stockholms län (PPT)

Ingela Mästerbo, PO Kustfiskarna Bottenhavet

Jakob Granit, Generaldirektör Havs- och vattenmyndigheten

Diskussion

SCIENCE AND
EDUCATION **FOR**
SUSTAINABLE
LIFE

Strömmingen i Bottenhavet.

**Baserat på skrivelse till Havs- och vattenmyndigheten 2019-06-25
SLU.ua.2019.2.6-1438 och presentation vid möte i Göteborg 2019-11-26**

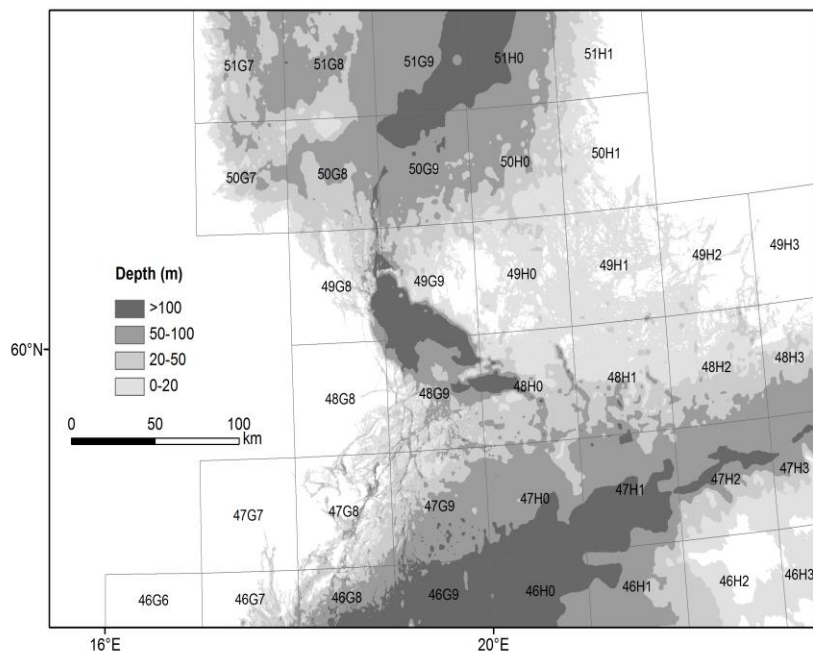

Magnus Appelberg
senior advisor, professor,
SLU, Institutionen för akvatiska resurser (SLU Aqua)
Öregrund

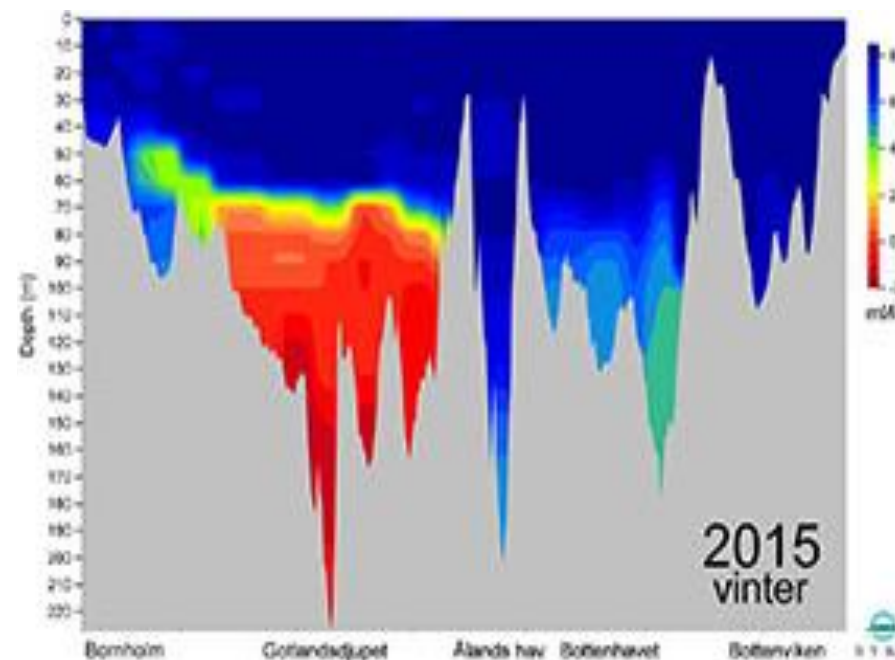
Ålands hav och södra Bottenhavet

- stora djup med goda syrgasförhållanden

Djupförhållanden N Östersjön och S Bottenhavet

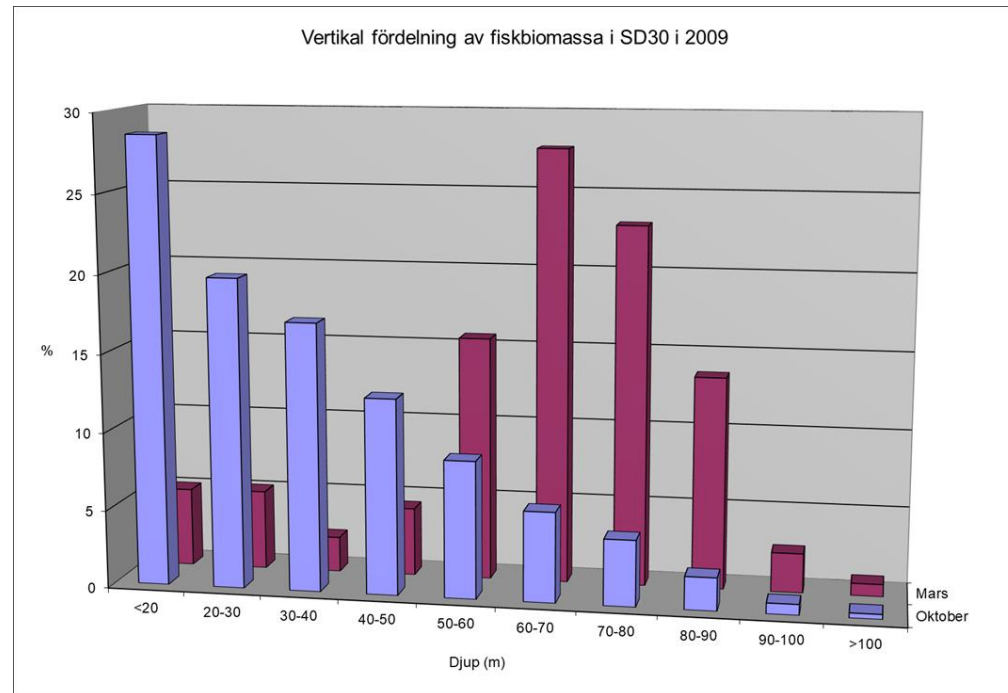
Syrgasförhållanden Östersjön och Bottniska viken

Efter SYKE, Finland 2015

Bottniska vikens strömmingsbestånd

- Strömmingen övervintrar på >50 m djup.
- Leker kustnära under våren

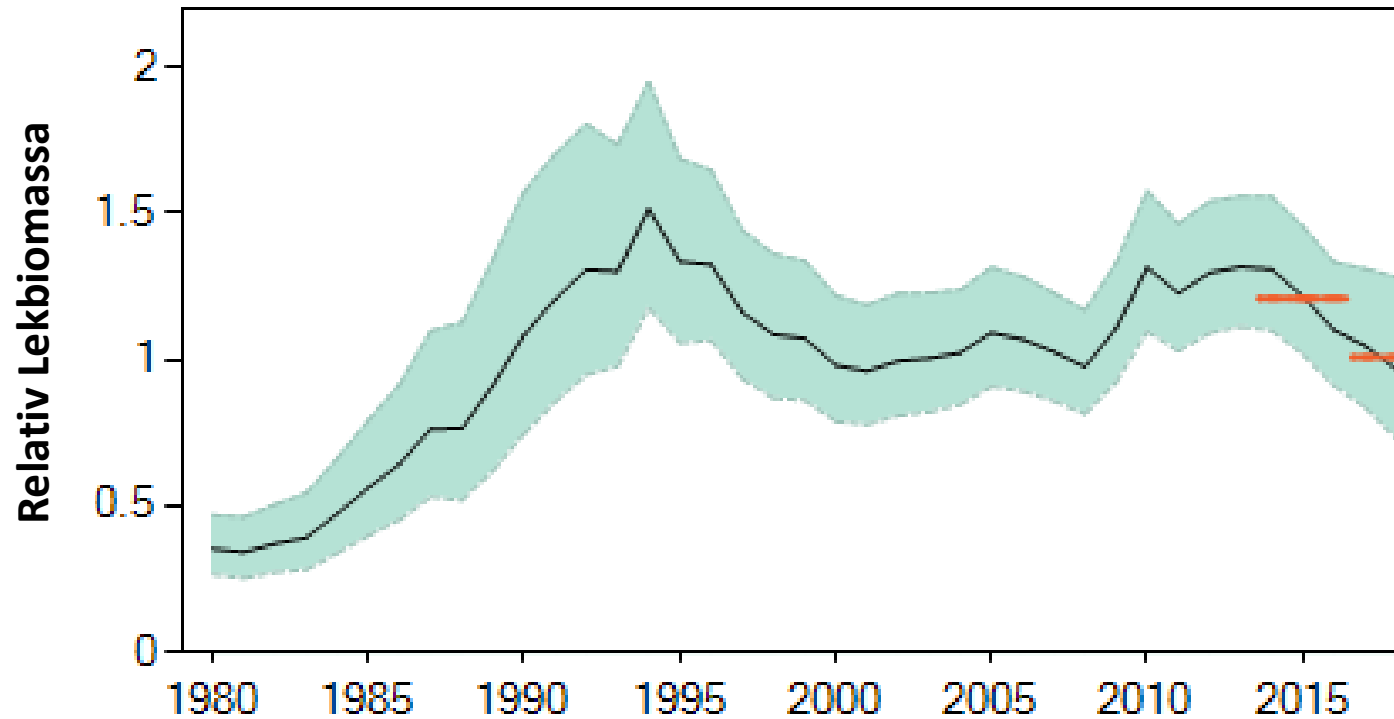

Data från BIAS (höstprovtagning) och Fiskeriverkets vårsurvey 2009

Relativ lekbiomassa

- ökade fram till mitten av 1990-talet
- minskning efter 2012

her.27.3031_2019_12738

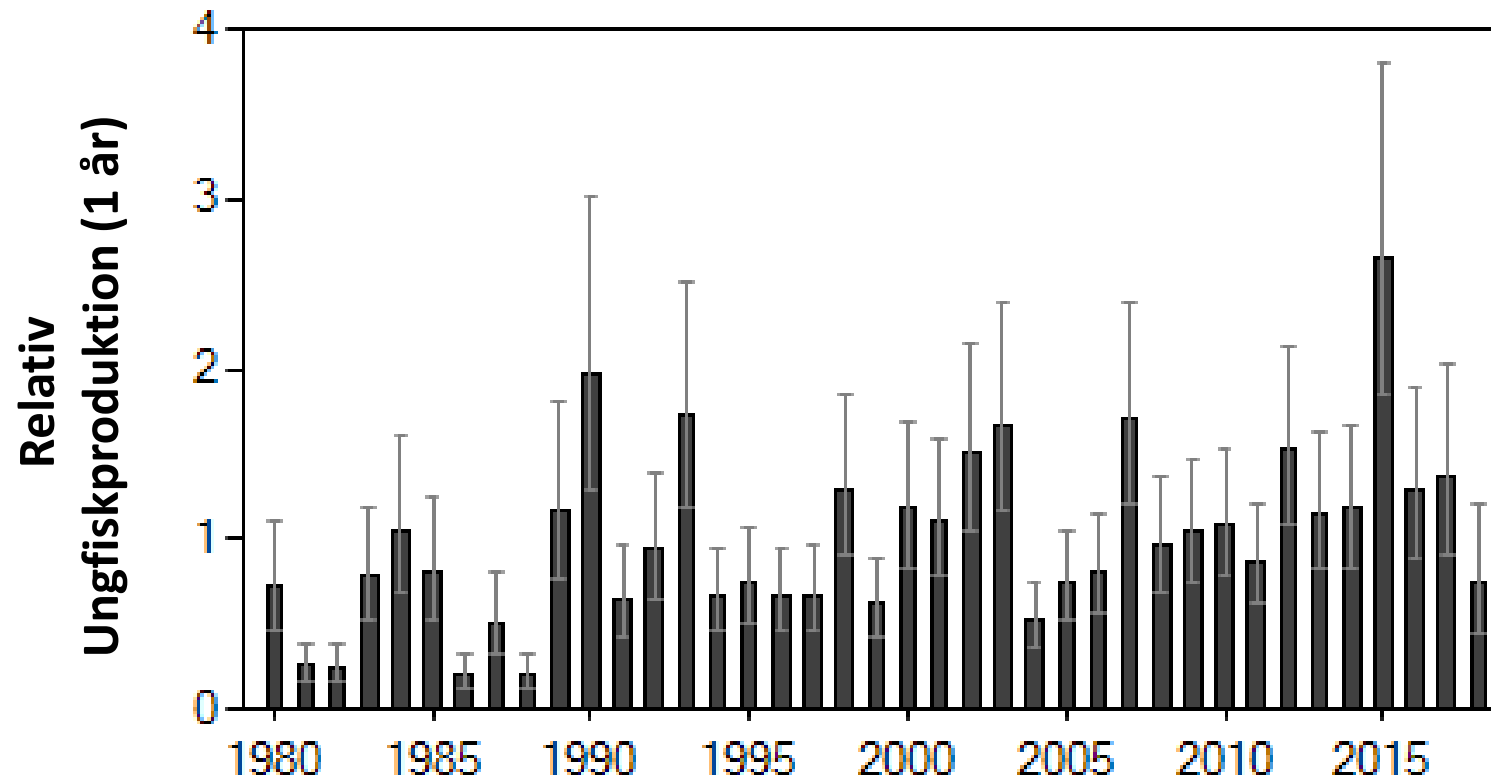

Data från ICES

Relativ ungfiskproduktion (1 årig strömning)

- Variabel, men relativt stabil, sedan 1990
- stark årsklass 2014

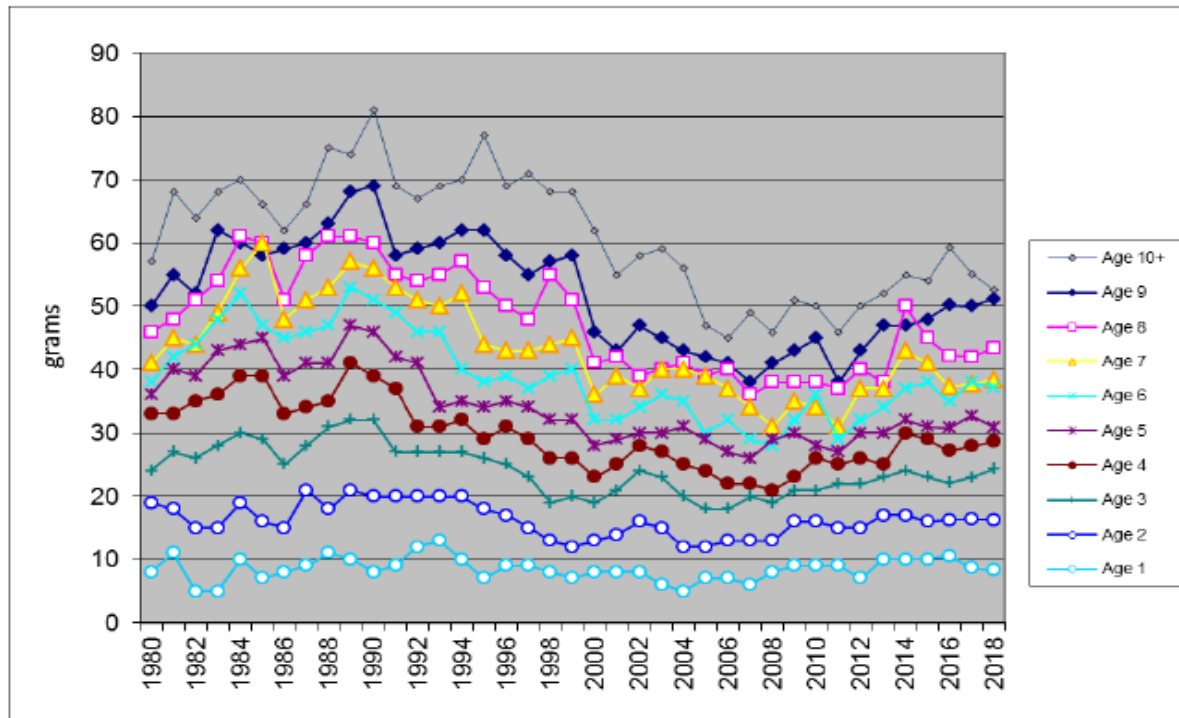
ber.27.3031_2019_12738_21

Data från ICES

Storlek vid ålder

- minskat i vikt sedan 1990-talet (SD 30-31),
- viss återhämtning efter 2008

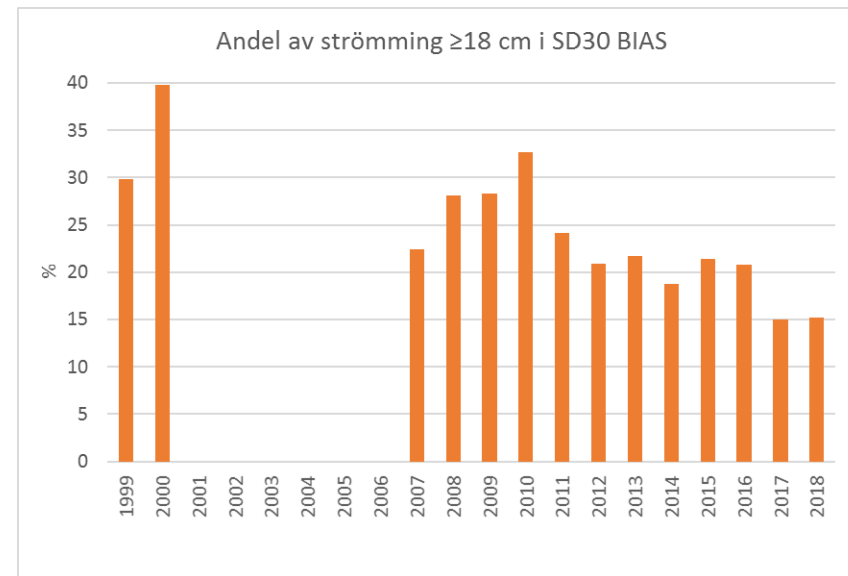
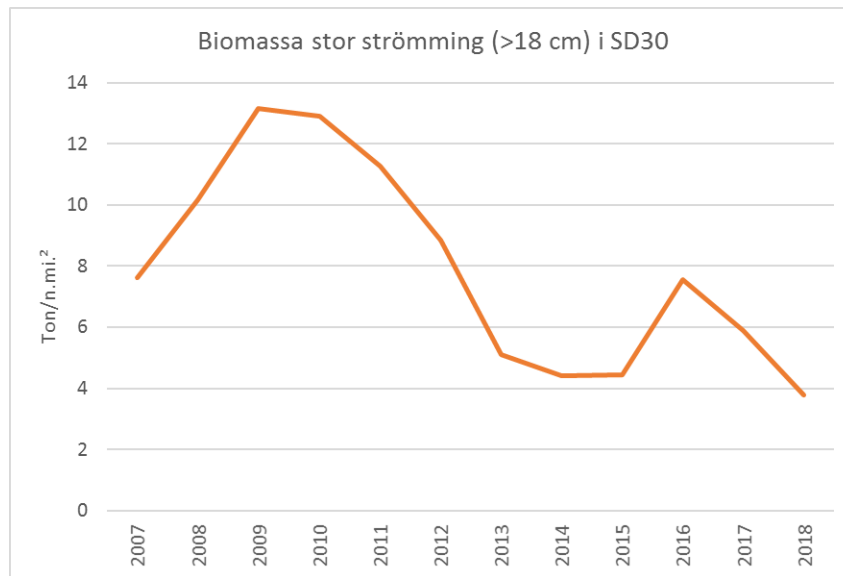
Möjliga orsaker:

- Födobrist/konkurrens om föda
- Effekter av ökat fiske
- Effekter av ökad sälpredation

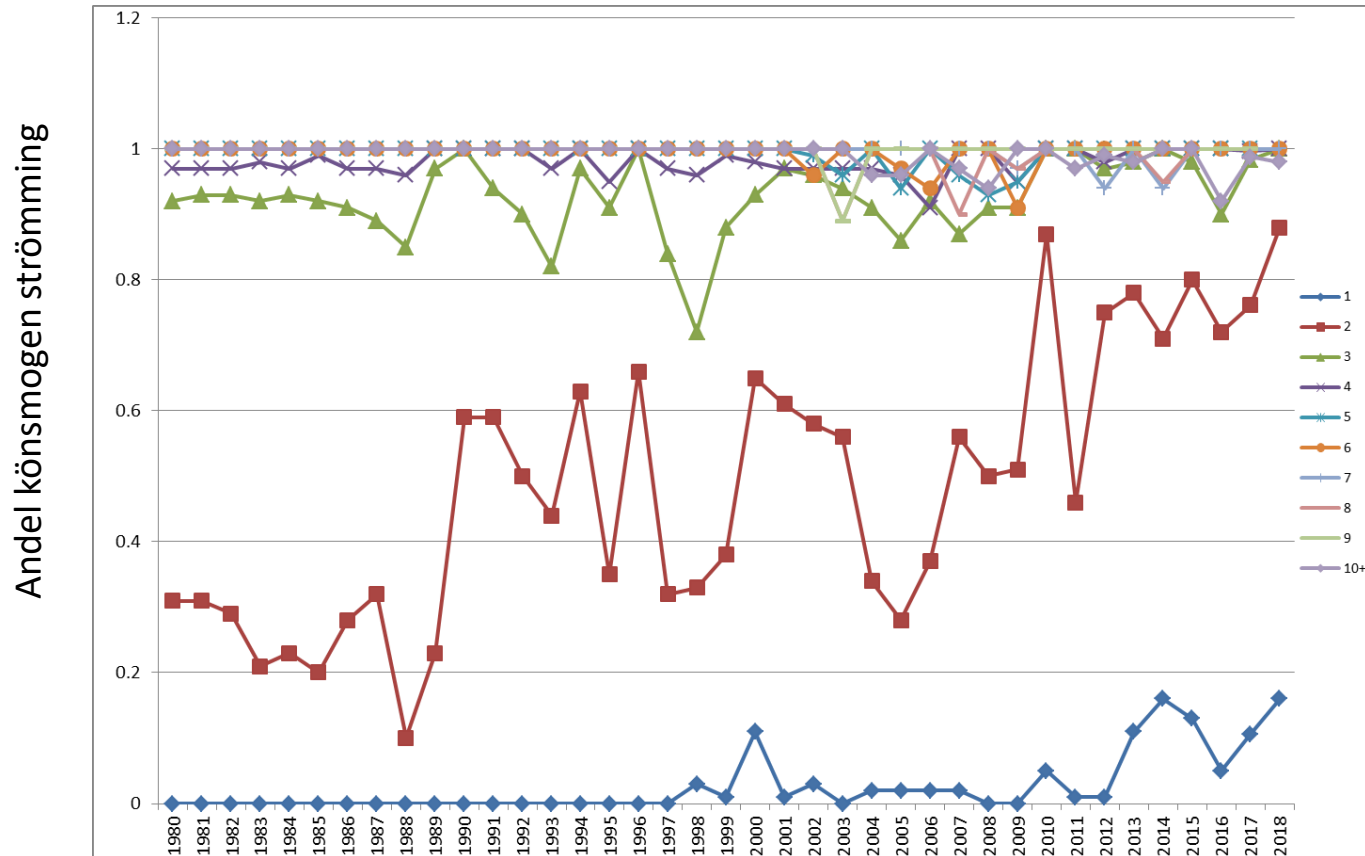
(Östman m fl 2014, Evol Ecol Res)

Allt mindre andel storvuxen strömming

- 1/3 så mycket stor strömming idag som för 10 år sedan
- Andelen stor strömming i beståndet halverad

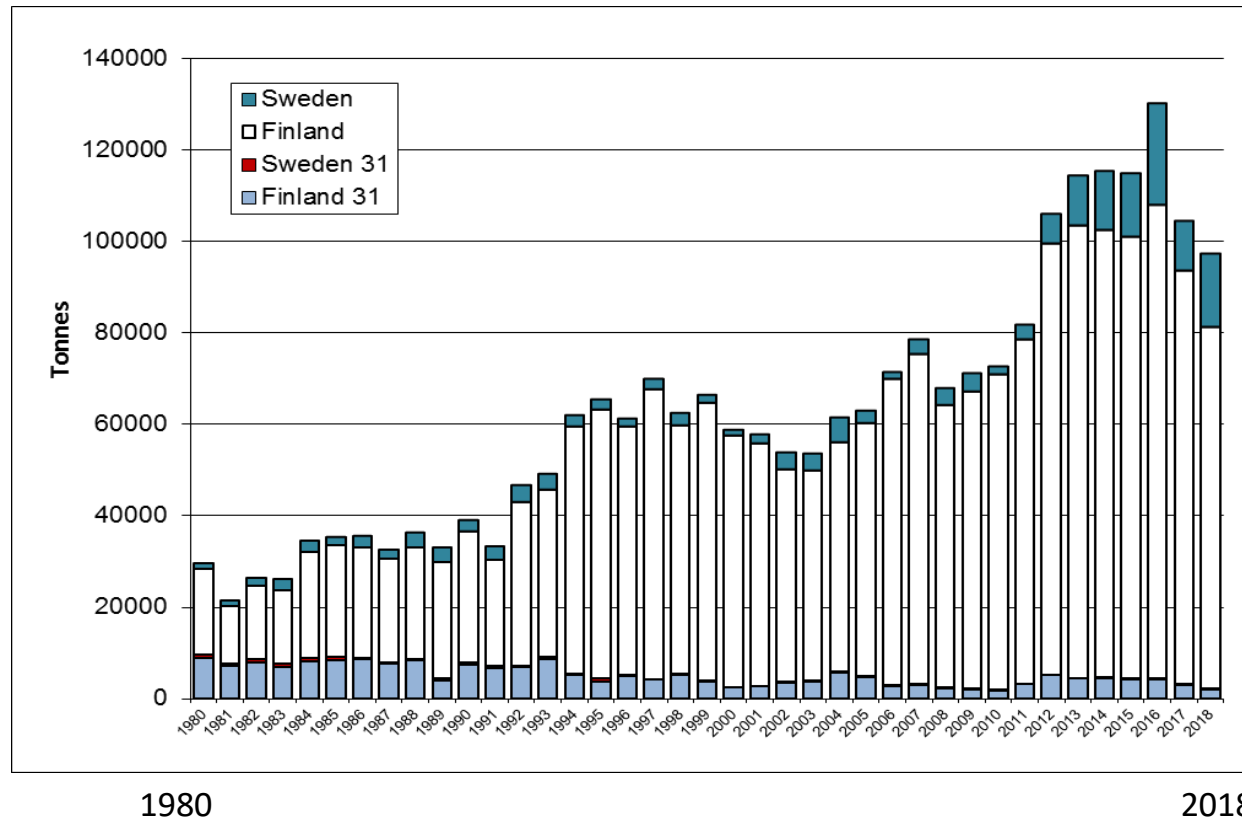
Könsmognar i allt yngre år

Data från provtagning DCF

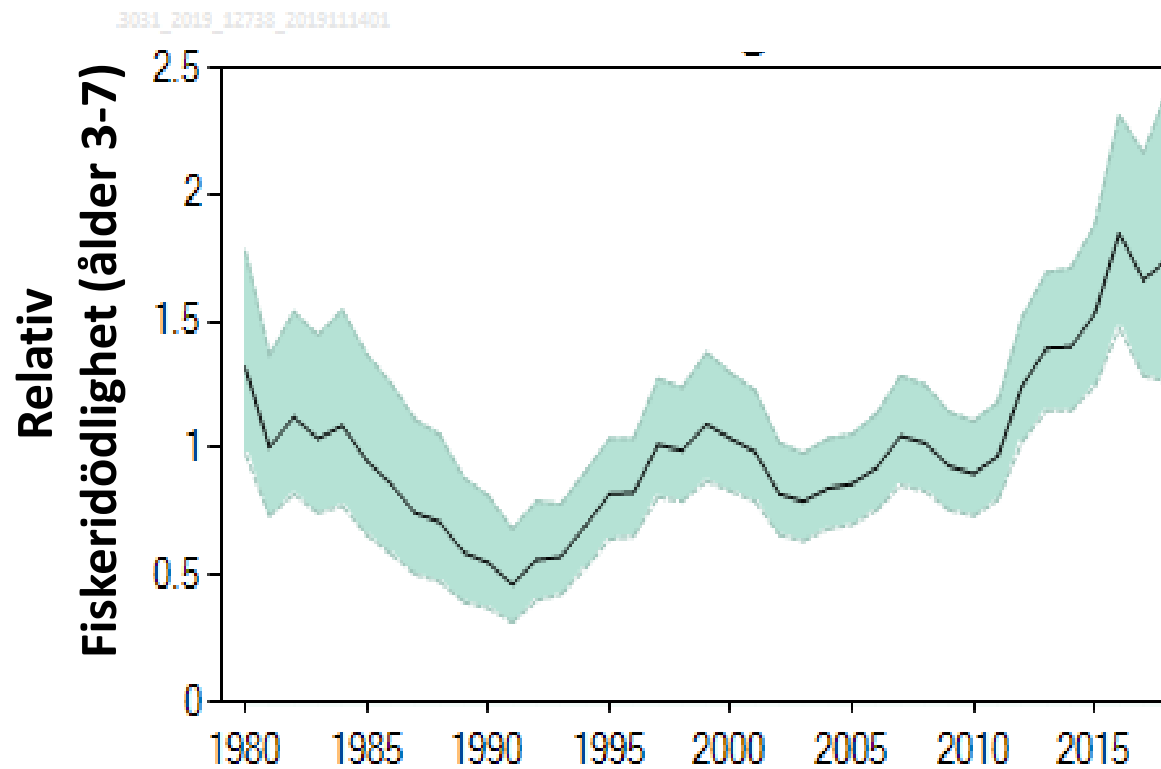
Fiskets fångster i Bottniska viken

- Ca 15% av kvoten är svensk
- Litet fiske i Bottenviken
- Betydande ökning av fångsterna 2012

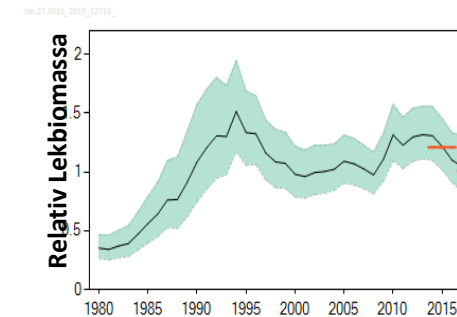

Relativ fiskeridödlighet (3-7 årig fisk)

- lägst dödlighet 1990
- betydande ökning efter 2010

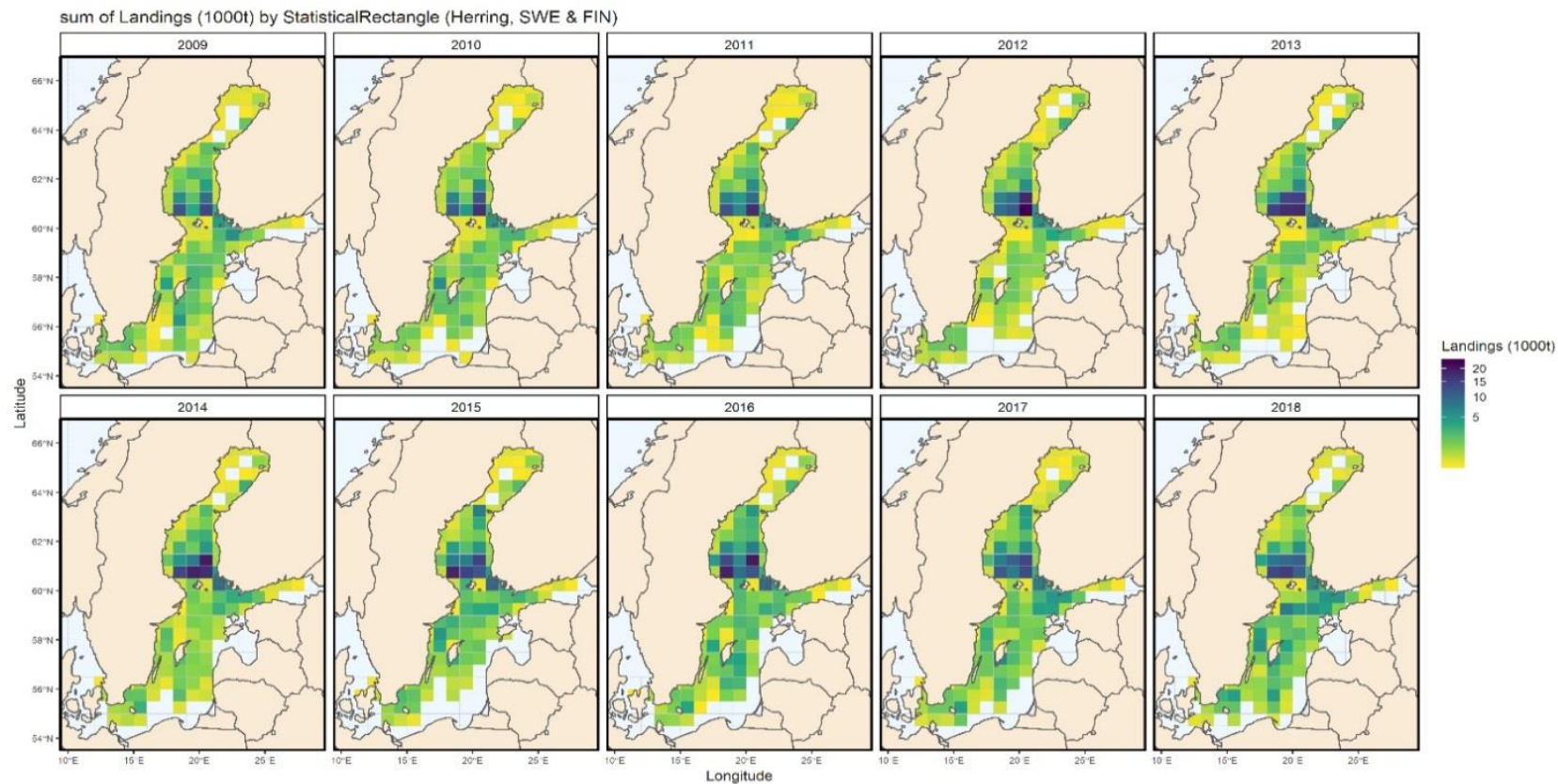

Data från ICES

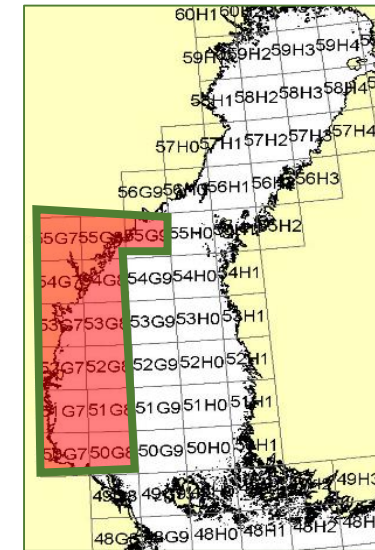
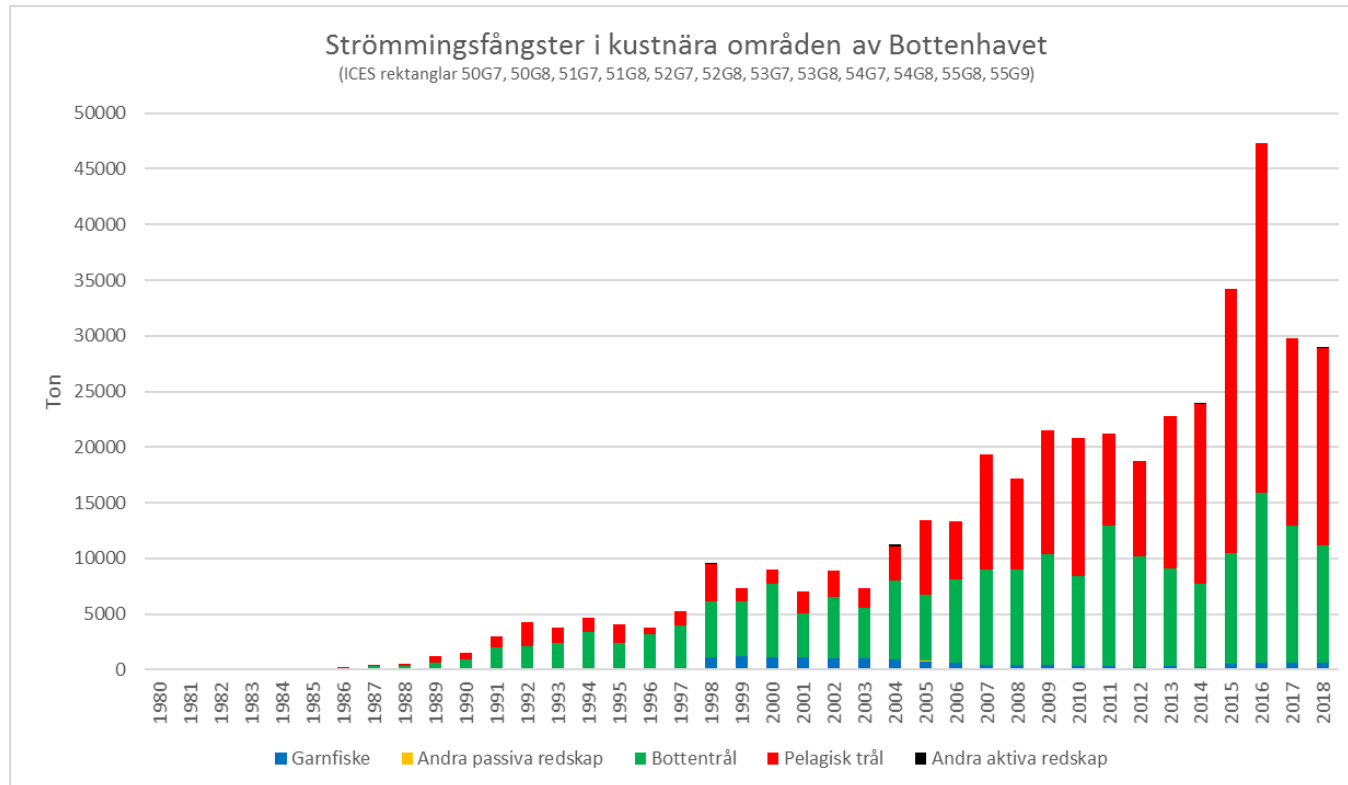

Fiskets fördelning 2009-2018

- Landningsstatistik från Finland och Sverige visar på en rumslig omfördelning av fisket

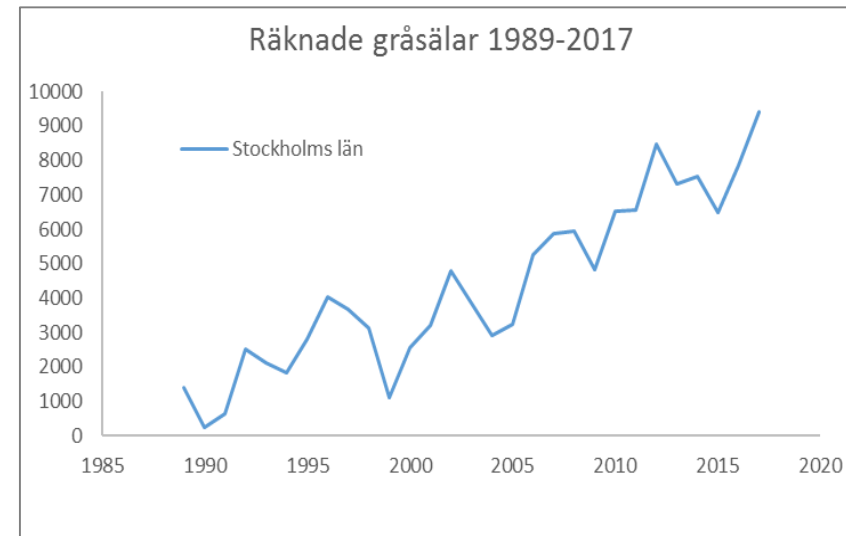

Ökat fiske nära svenska kusten

Gråsälen

- Gråsälsbeståndet ökat
- Sälen äter selektivt av stor strömming
(Gårdmark et al 2012, ICES JMS)

Data från <https://sharkweb.smhi.se/>

Strömmingens utveckling i Bottniska viken

Beståndet visar:

- Långsammare tillväxt
- Lägre biomassa av stor strömming sedan 1980-talet
- Tidigare könsmognad

Samtidigt har:

- Fiskeridödligheten ökat sedan låg nivå 1990
- Fisketrycket ökat i sydvästra Bottenhavet
- Sälbeståndet ökat

Kunskapsbehov

- Faktorer som styr beståndets storleksstruktur: rumsliga analyser av fiske, predation, födotillgång. Gärna i samarbete med Finland
- Vårsurvey för mer kunskap om strömmingens utbredning före lek
- Strömmingens betydelse för kustekosystemet, både som rovfisk och byte
- Sälens påverkan på strömming och på kustfisk

SCIENCE AND
EDUCATION **FOR**
SUSTAINABLE
LIFE

Producentorganisation Kustfiskarna Bottenhavet

200617 Ingela Mästerbo

Vad krävs för att det kustnära yrkesfisket ska överleva och växa?

- Tillgång och fördelning av havets resurser, mat
- Regional och lokal förvaltning för olika förutsättningar längs kusten
- Minskad byråkrati – långsiktigt – motivation
- Värdesätta hållbart fiske och företagande
- Tillvarata kunskap och erfarenhet
- Nya och yngre fiskare får licenser

Kustfiskarelyftet

för levande kust och fiskelägen med hav i balans

- Initiativ från kustfiskarna
- Mars 2019 - okt 2020
- **Producentorganisation Kustfiskarna Bottenhavet**

Oro över verkligheten

Lägesbeskrivning

Förutsättningarna för det småskaliga kustfisket har under flera decennier försämrats och antalet yrkesfiskare har minskat så mycket att man kan betrakta "arten" verksamma licensierade småskaliga yrkesfiskare som utrotningshotade.

Medelåldern är hög och det behövs en snabb insats för rekrytering till yrket innan yrkeskunskaperna helt försvinner och kunskapen om havet som arbetsplats omhändertagande av fångst och förädling går förlorade.

Vad gör en kustfiskare när han inte fiskar?

Producentorganisationen Kustfiskarna Bottenhavet jobbar för

- att bedriva ett lokalt traditionellt hållbart kustnära spårbart fiske utan att överfiska med miljötänk i alla område
- att öka möjligheterna att starta nya hållbara fiskeföretag där man jobbar med fisk som mat
- att minska strömmingsfisket för ett hav i balans. Strömmingen är den största arten i Bottenhavet och god tillgång på den ger nytta till fler arter.
- att yrkesfisket efter kusten ska få en kulturell status så fiskelägen bevaras och att yrkesfiskets roll vägs in i både leva/bo och besöksnäringen
- att genom dialog påverka myndigheter med fakta och ett långsiktigt miljötänkande
- Regional/lokal förvaltning med inflytande på fördelning av fiskemöjligheter i Bottenhavet
- ökad jakt på säl och skarv

Seminarium

Sundsvall 22 oktober

Filmer

Kommer inom kort

Blogg

kustfiskarna.se

Facebook

Kustfiskarelyftet

Utbildning och praktik

Kustyrkesfiskare

Ny studie

Uttag strömming i södra Bottenhavet
Sportfiskarna i samarbetsprojekt med
Kustfiskarna Bottenhavet

Förstudie

Fiskefria områden i Bottenhavet
Kommer inom kort.

Aktuellt

Behov av forskning om de ökade
fångsterna av hornsimpa

Kontakta oss gärna

Carl-Åke Wallin

po@kustfiskarna.se

070 525 69 17

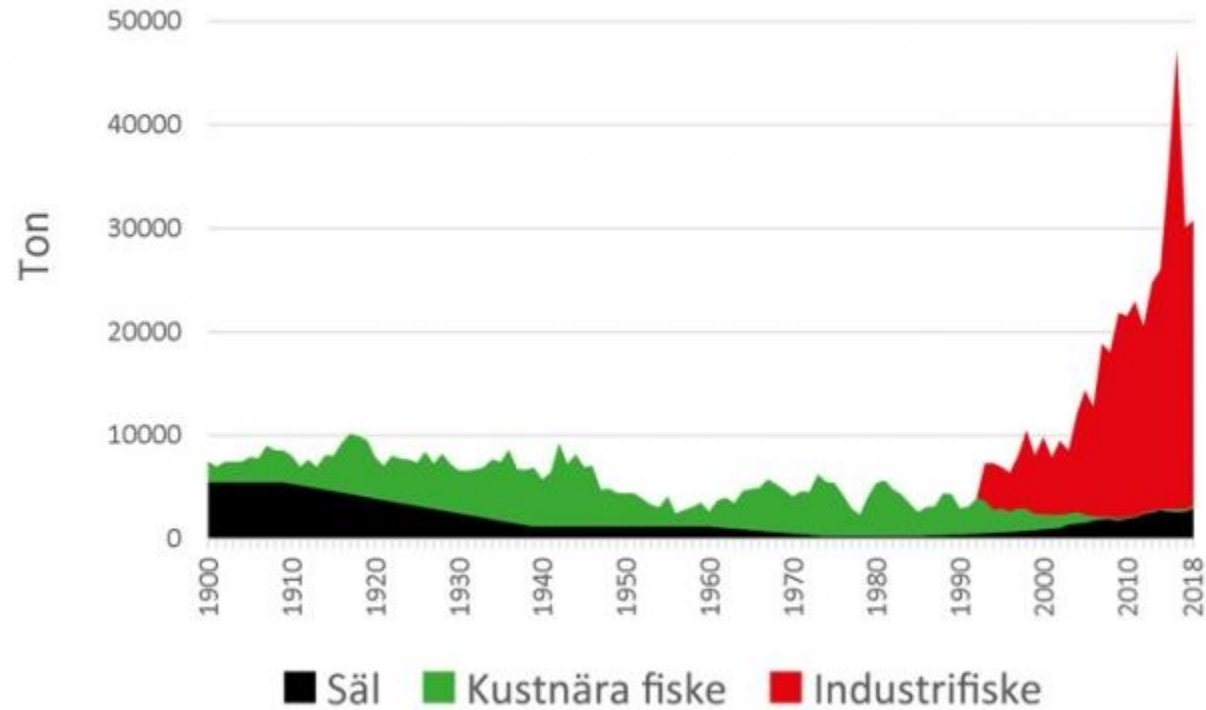
Ingela Mästerbo

ingela.masterbo@nordanstig.se

073 089 21 07

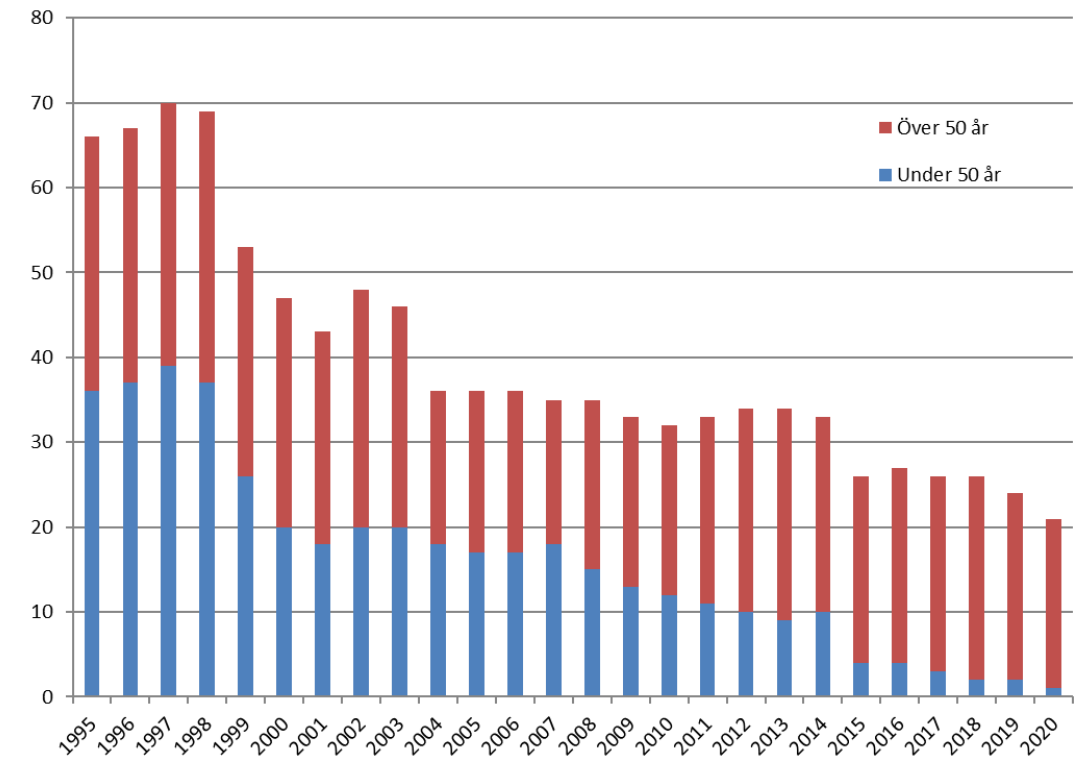
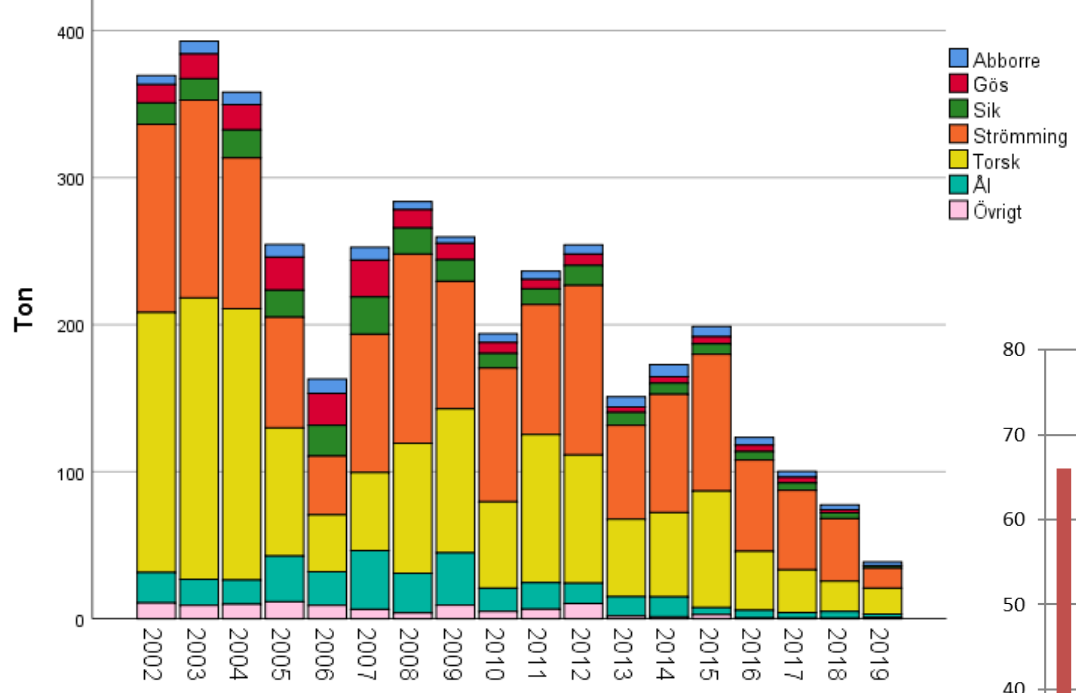
Uttag av strömming i södra Bottenhavet

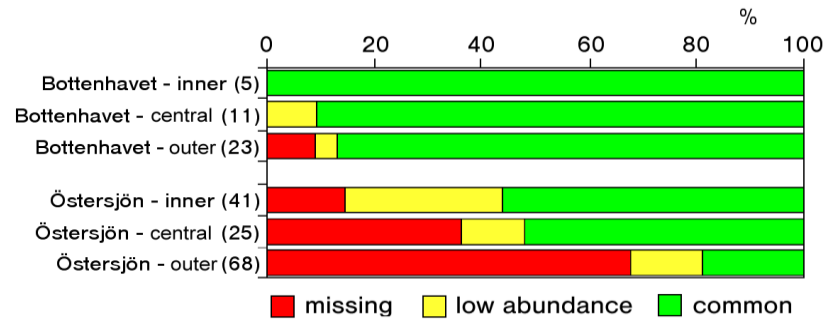

<https://www.sportfiskarna.se/portals/sportfiskarna/PDF/Miljo/Str%C3%B6mmingsfisket%20i%20S%C3%B6dra%20Bottenhavet%202020.pdf?ver=2020-06-11-170446-333>

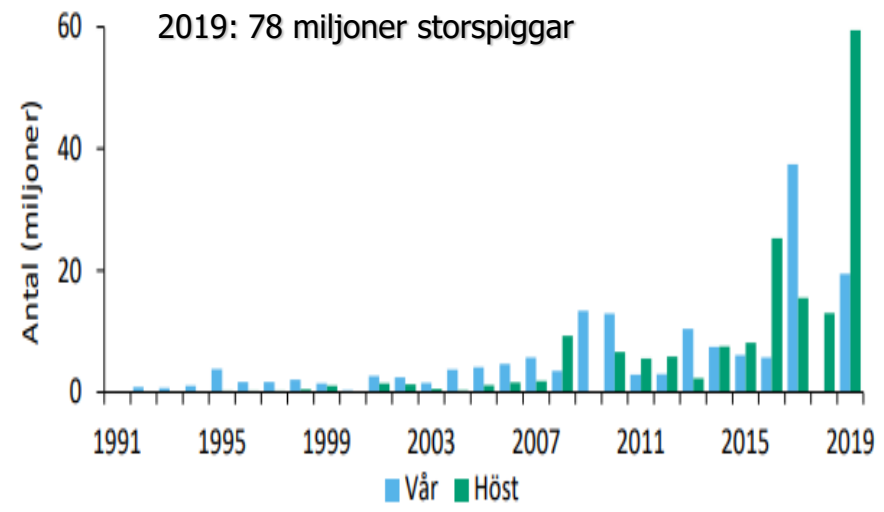
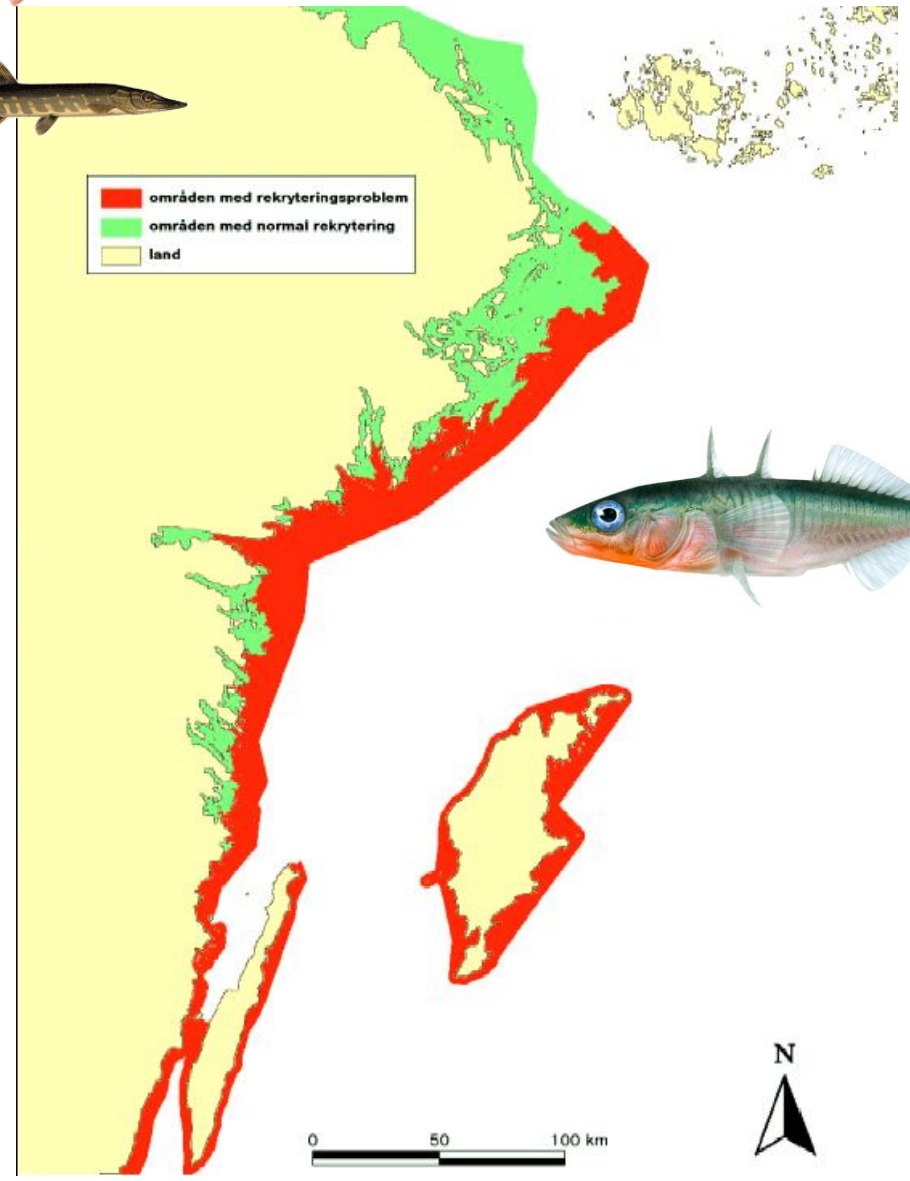
Henrik C Andersson
Länsfiskekonsulent, samordnare för fiskefrågor
Länsstyrelsen i Stockholms län
2020-06-17

Yrkesfisket i Stockholms skärgård

Publicerat 2005!

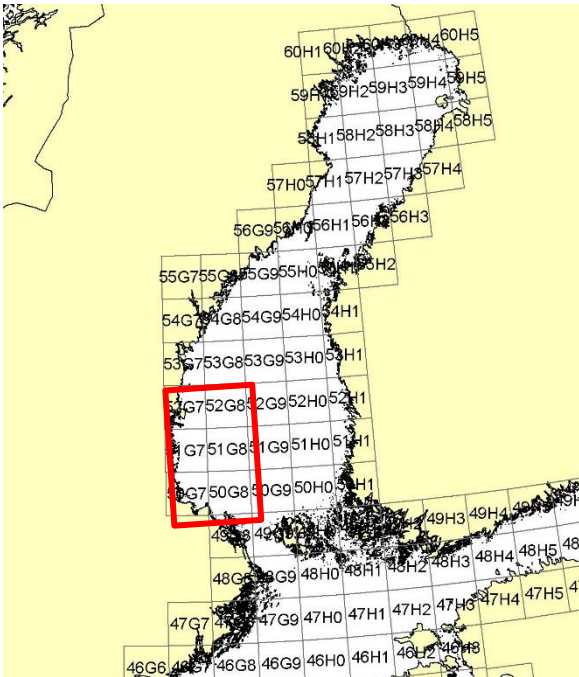

Källa: Adill & Åkerlund, 2020.

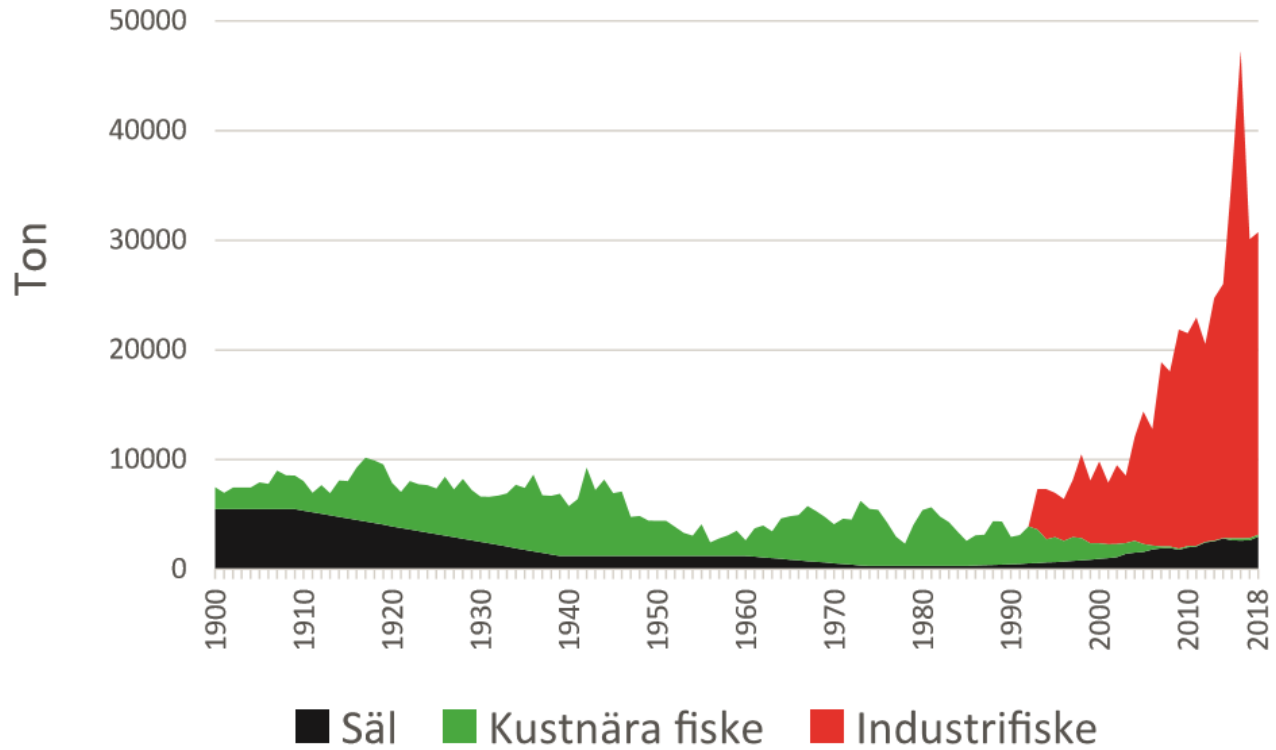
Källa: L. Ljunggren, A. Sandström, G. Johansson, G. Sundblad & P. Karås (2005)

Lars Ljunggren 2020

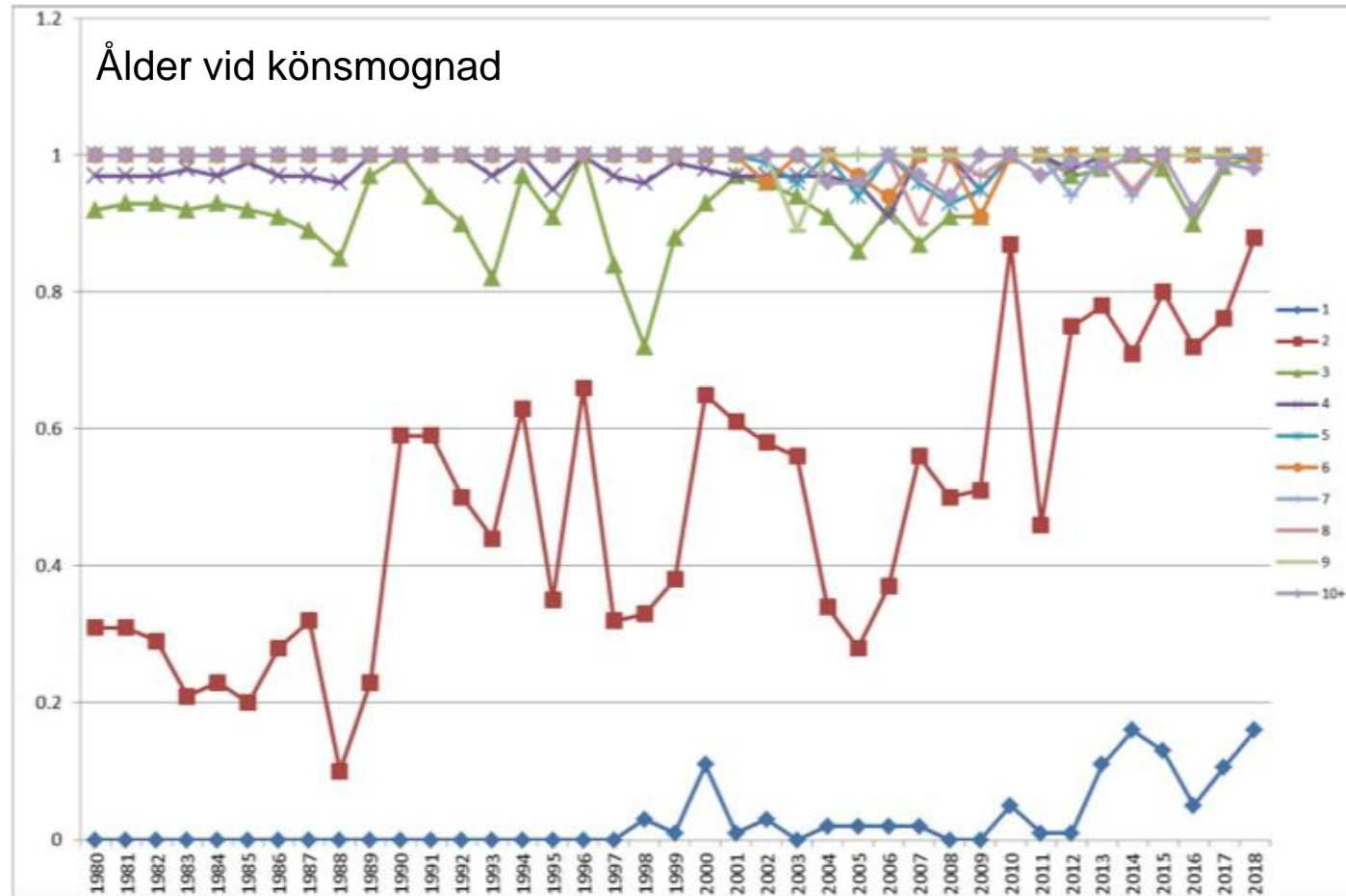
Uttag av strömming i södra Bottenhavet

Data från Hushållningssällskapet, Gävlefisk PO & SLU-Aqua

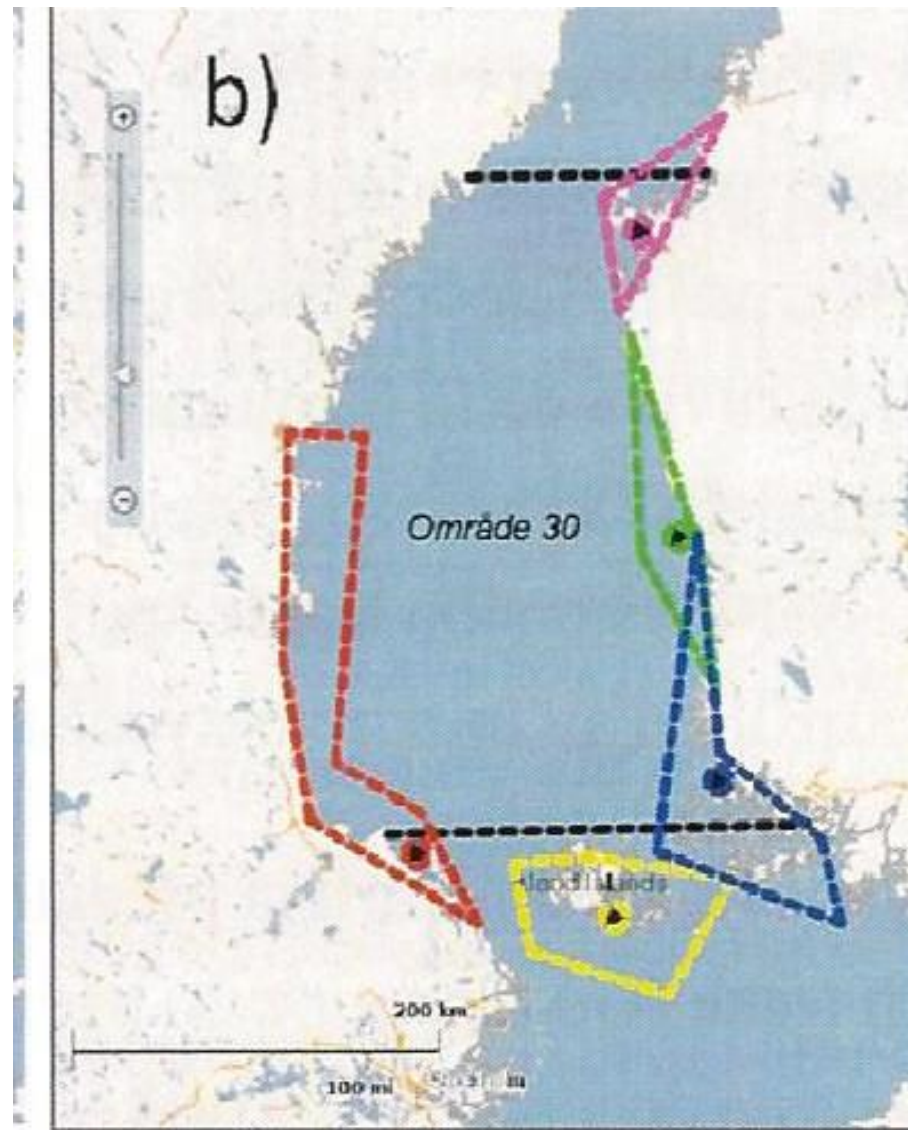
Lars Ljunggren 2020

Data från ombordprovtagning inom DCF från finskt trålfiske i Bottenhavet. (Institutionen för akvatiska resurser, SLU Aqua, opublicerat).

Lars Ljunggren 2020

Lundmark B. 2010. Strömmingsbeståndets fluktuationer under de senaste århundradena i Bottenhavet. Gävle Offset, Gävle. Parmanne, R. Huolman, A. Salmi, J. 2004. Silakan ravinto Selkämeren saaristossa. KALA- JA RIISTARAPORTTEJA nro 309. Helsingki 2004

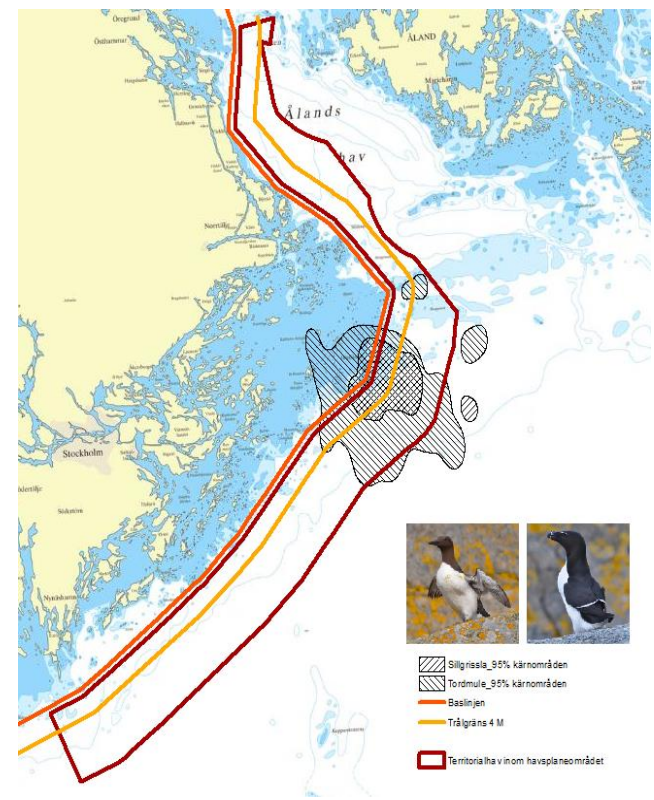
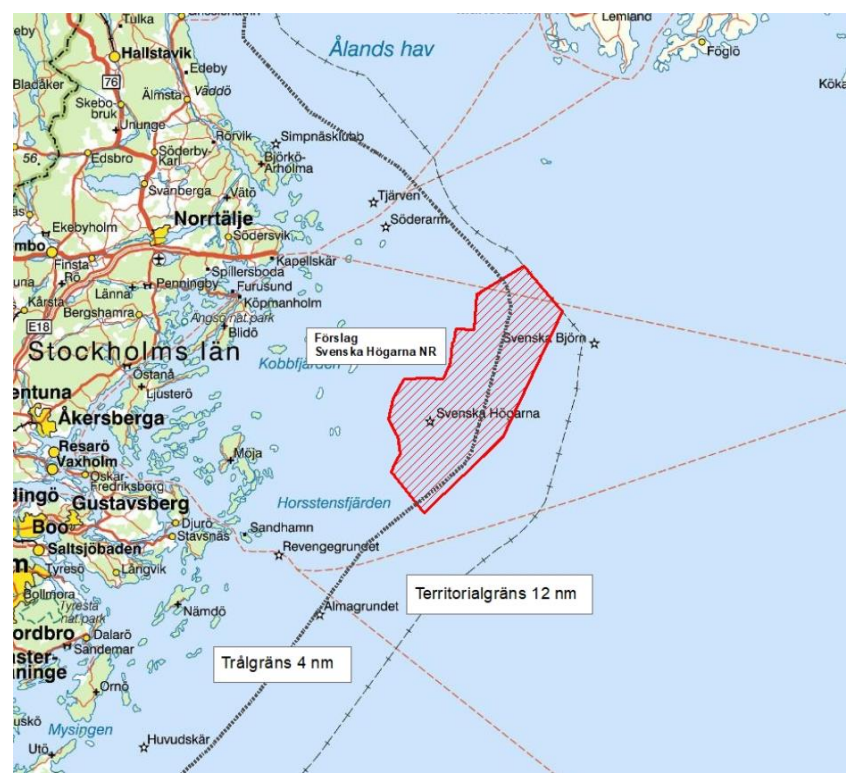
Svenska Högarna, marina reservat

April 2019 : 1600 ton

2009-2018: 575 ton

Sammanfattning

- Det behövs inga nya utredningar eller strategier.

Om det inte snarast vidtas åtgärder kommer:

- Småskaligt kustfiske i ostkustens skärgårdar vara helt utslaget inom fem år
- Kustekosystemen i ostkustens skärgårdar vara utslaget inom fem år (för stora delar är det redan för sent)
- För Stockholms skärgård och Ålands hav är den akuta åtgärden att omedelbart flytta trålgränsen från 4 NM till 12 NM

Kontaktinformation:

Henrik C Andersson, 070-673 06 71,
e-post: henrik.c.andersson@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/stockholm

Fiskets framtid

Hållbara hav,
ekosystembaserat fiske,
vattenbruk

Havs
och Vatten
myndigheten

Jakob Granit
Mats Svensson
Niclas Törnell

Hållbart fiske – hållbara hav – en målbild

Källa till hav

Habitat

- » Sötvatten
- » Kust
- » Hav

Vattenkvalitet

- » Sötvatten
- » Kustzon
- » Marin miljö

Klimat

- » Begränsning
- » Anpassning
- » Kunskap

Fiskemöjligheter

- » Yrkesfiske
- » Fritidsfiske
 - Sportfiske
 - Husbehov

Ekosystemet

- » Säl
- » Skarv
- » Invasiva arter

Blå ekonomi Samhällsnytta

- » Livsmedel
- » Turism
- » Rekreation
- » Hälsa
- » Ekonomi
- » Ekosystem

FÖRVALTNINGSINSTRUMENT HAV

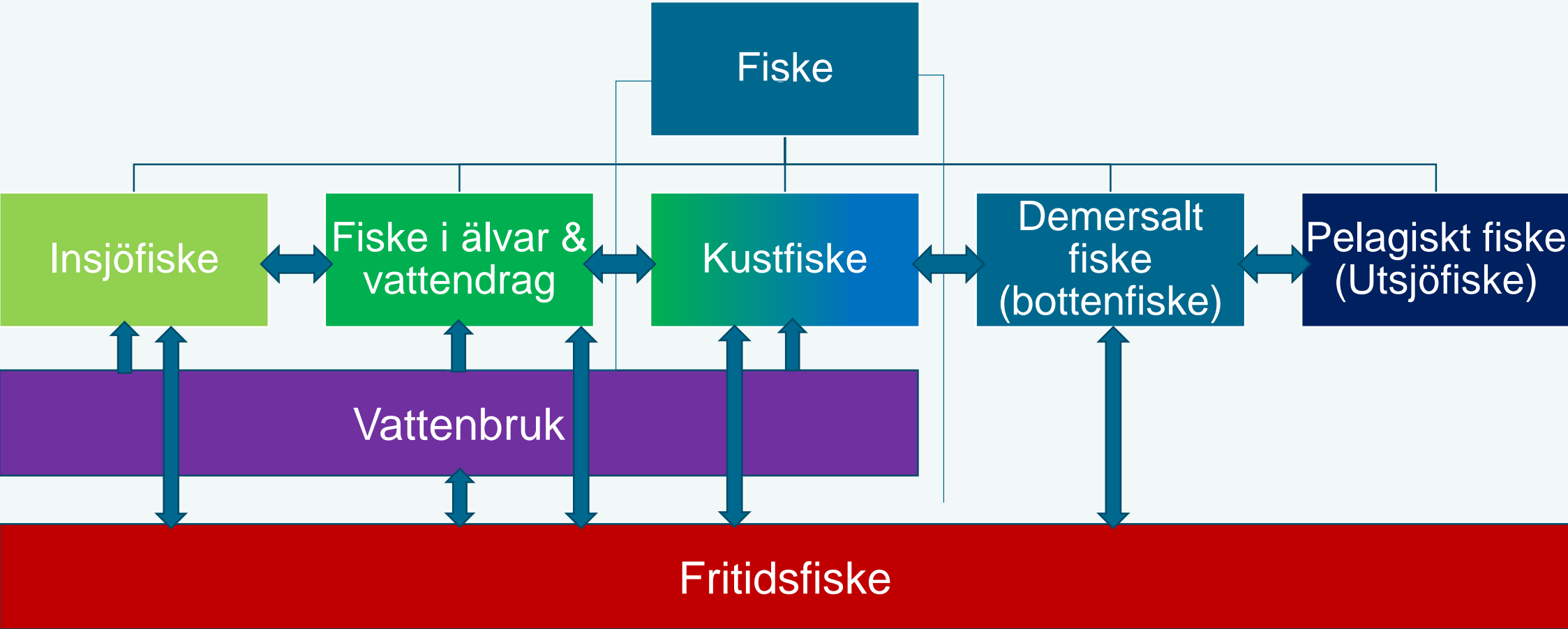
GFP, Nationell fiskerilagstiftning, miljöbalken, Art- och habitat-, vatten-, marina-, havsplaneringsdirektivet, miljöövervakning

Fiskförvaltningen – en komplex förvaltning

Havs
och Vatten
myndigheten

Svenskt fiske

Fiskets värdekedja, myndighetsaktörer exempel

Havs
och Vatten
myndigheten

Förbättrad samverkan i den nationella fiskförvaltningen

1. Regeringen, näringsdepartementet, miljödepartementet
2. Samordningsgruppen för havs- och vattenmiljöfrågor (SamHav)
3. Samverkansgrupp fiske som tillkommit på initiativ från länsstyrelsen
4. Årliga möten med landets länsfiskekonsulenter
5. Regionala beredningsgrupper för nationell förvaltning

Dialogprojekt "fiskets framtid" för en fiskestrategi

Havs
och Vatten
myndigheten

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Havs och Vatten myndigheten

Så förvaltas fiskresursen 2020

Rapport 2020:10

Havs
och Vatten
myndigheten

A sunset over the ocean with a seagull in flight. The sky is filled with colorful clouds in shades of blue, orange, and pink. The water is dark blue with small waves. A seagull is flying in the center of the image.

TACK!

Arrangör:

Regionnätverket Hållbart och lokalt förankrat yrkesfiske med framtidstro